

**Certyfikacja bydła
ekologicznego
przepisy i dokumentacja**

Ekogwarancja PTRE Sp. z o.o.

Podstawa prawna:

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007

(Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 1)

Pierwszym krokiem do uzyskania certyfikatu ekologicznego na bydło i mleko krowie jest zgłoszenie się do jednostki certyfikującej, która po przyjęciu wymaganych dokumentów obejmuje kontrolą producenta i rozpoczyna się wówczas okres konwersji.

Konwersja na produkcję ekologiczną

Konwersja oznacza przejście z produkcji nieekologicznej na produkcję ekologiczną w wyznaczonym czasie, w okresie w którym stosuje się przepisy dotyczące produkcji ekologicznej.

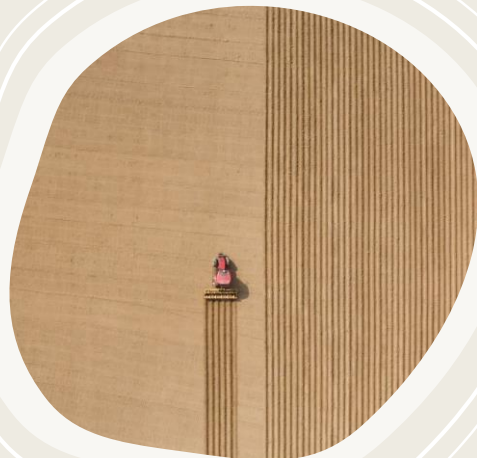

Konwersja produkcji zwierzęcej

Konwersja produkcji zwierzęcej odbywa się równolegle z konwersją produkcji roślinnej i w przypadku upraw rolniczych, paszowych czy TUZ-ów trwa dwa lata. Dopiero po tym okresie zwierzęta i produkty pochodzenia zwierzęcego uzyskują status ekologiczny i mogą być oferowane do sprzedaży jako produkt ekologiczny.

W przypadku gdy gospodarstwo posiada już ekologiczne grunty a zwierzęta utrzymywane były dotychczas w sposób nieekologiczny to od momentu rozpoczęcia ich konwersji muszą upłynąć 2 lata nim zwierzęta i produkty od nich uzyskają status ekologiczny.

Kontrola

Każdy producent ekologiczny podlega weryfikacji zgodności (kontroli na miejscu) co najmniej raz w roku. W trakcie kontroli pod kątem zgodności z przepisami rolnictwa ekologicznego weryfikowane są uprawy polowe, produkcja zwierzęca oraz dokumentacja.

PRZEPISY DOTYCZĄCE PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ - BYDŁO

Zabrania się produkcji zwierzęcej bez gruntów rolnych, w przypadku gdy rolnik zamierzający prowadzić ekologiczną produkcję zwierzęcą nie gospodaruje gruntami rolnymi ani nie zawarł pisemnej umowy o współpracy z innym rolnikiem.

Pochodzenie zwierząt

Zasadniczo zwierzęta ekologiczne są urodzone i chowane w gospodarstwie ekologicznym, dopuszczony jest jednak zakup bydła nieekologicznego:

- cieląt do 6 miesiąca życia w przypadku, kiedy stado jest tworzone po raz pierwszy (bez ograniczeń ilościowych);
- samców i samic nieródek przeznaczonych do celów rozrodu w przypadku odnawiania stada, z tym że liczba jałówek podlega rocznym ograniczeniom do 10% dorosłych samic [z możliwością zwiększenia do 40% pod warunkiem potwierdzenia przez właściwy organ (WIJHARS) że podjęto się znacznego powiększenia gospodarstwa, zastąpiono jedną rasę drugą lub rozwinięto nową specjalizację w chowie zwierząt gospodarskich]

Okres konwersji zwierząt nieekologicznych wprowadzonych do stada ekologicznego

Szczegółowe okresy konwersji w zależności od kierunku produkcji wynoszą:

- 6 miesięcy w przypadku produkcji mleka;
- 12 miesięcy dla bydła przeznaczonego do produkcji mięsa, a w każdym przypadku nie mniej niż trzy czwarte ich życia.

Dokumentacja

Podmioty zachowują dokumentację lub dokumenty potwierdzające, uwzględniające pochodzenie zwierząt, identyfikację zwierząt, dokumentację weterynaryjną zwierząt wprowadzonych do gospodarstwa, datę przybycia oraz okres konwersji.

Żywienie zwierząt

- co najmniej 60 % paszy powinno pochodzić z tego samego gospodarstwa lub, w przypadku gdy nie jest to możliwe lub gdy taka pasza nie jest dostępna, produkowana jest we współpracy z innymi ekologicznymi jednostkami produkcyjnymi lub jednostkami produkcyjnymi w okresie konwersji z tego samego regionu. Odsetek ten zostanie zwiększony do 70 % od dnia 1 stycznia 2024 r.

Żywienie zwierząt

- bydło powinno mieć zapewniony stały dostęp do pastwisk, kiedy tylko pozwalają na to warunki;
- w przypadku gdy zwierzęta mają dostęp do pastwisk w okresie wypasu, a system pomieszczeń zimowych daje zwierzętom swobodę ruchu, w miesiącach zimowych można odstąpić od obowiązku zapewnienia im obszarów na otwartej przestrzeni;
- system chowu opiera się na maksymalnym wykorzystaniu pastwisk, stosownie do ich dostępności w różnych porach roku;

Żywienie zwierząt

- w okresie ssania preferuje się karmienie cieląt mlekiem matki przez minimalny okres 90 dni od urodzenia;
- co najmniej 60 % suchej masy dziennej dawki pokarmowej stanowi pasza objętościowa, zielona, susz paszowy lub kiszonka. W odniesieniu do zwierząt przeznaczonych do produkcji mleka dopuszcza się obniżenie do 50 % udziału tych pasz maksymalnie przez okres trzech miesięcy podczas wczesnej laktacji;

Żywienie zwierząt

- bydlęta powinny być żywione paszami ekologicznymi, dozwolony jest jednak udział pasz z okresu konwersji – średnio do 25 % składu pokarmu mogą stanowić pasze z drugiego roku konwersji. Odsetek ten można zwiększyć do 100 % w przypadku gdy te pasze pochodzące z produkcji w okresie konwersji pochodzą z gospodarstwa, w którym utrzymywane są zwierzęta. Ponadto do 20 % całkowitej średniej ilości pasz, którymi żywione są zwierzęta gospodarskie, może pochodzić z wypasania lub zbiorów na gruntach zarządzanych ekologicznie w pierwszym roku konwersji, pod warunkiem że grunty te są częścią tego samego gospodarstwa;

Dokumentacja - żywienie

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą systemu żywienia oraz, w stosownych przypadkach, okresu wypasu.

W szczególności zachowują dokumentację dotyczącą nazwy paszy, w tym każdej formy zastosowanej paszy, np. mieszanek paszowych i ich proporcji.

Ochrona zdrowia zwierząt

- zapobieganie chorobom opiera się na doborze ras i linii, praktykach gospodarskich, stosowaniu paszy wysokiej jakości, zapewnianiu możliwości ruchu, odpowiedniej obsady oraz adekwatnych i odpowiednich pomieszczeń utrzymywanych w higienicznym stanie;
- dozwolone jest stosowanie immunologicznych weterynaryjnych produktów leczniczych;
- zabronione jest profilaktyczne stosowanie syntetyzowanych chemicznie alopacyjnych weterynaryjnych produktów leczniczych, w tym antybiotyków oraz bolusów złożonych z syntetyzowanych chemicznie alopacyjnych molekuł chemicznych;

Ochrona zdrowia zwierząt

- zabronione jest stosowanie stymulatorów wzrostu lub produktywności (w tym antybiotyków, kokcydiostatyków i innych sztucznych środków wspomagających wzrost) oraz hormonów i podobnych środków służących kontroli reprodukcji lub innym celom (np. wywoływaniu lub synchronizowaniu rui);
- w odniesieniu do czyszczenia i dezynfekcji zezwala się wyłącznie na stosowanie produktów służących do czyszczenia i dezynfekcji budynków i urządzeń dla zwierząt gospodarskich dopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24 rozporządzenia PEiR 2018/848;

Ochrona zdrowia zwierząt

- pomieszczenia, kojce, sprzęt i wyposażenie należy prawidłowo czyścić i dezynfekować, aby zapobiec przenoszeniu infekcji i rozwojowi organizmów przenoszących choroby. Odchody, mocz, niezjedzone lub rozsypane pasze należy usuwać tak często, jak to jest niezbędne dla zminimalizowania odoru i uniknięcia przyciągania owadów lub gryzoni;
- w przypadku gdy pomimo wprowadzenia środków zapobiegawczych, mających na celu zapewnienie zdrowia zwierząt, zwierzęta zachorują lub ulegną zranieniu, należy natychmiast przystąpić do ich leczenia, aby zapobiec ich cierpieniu;

Ochrona zdrowia zwierząt

- materiały paszowe pochodzenia mineralnego dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24, dodatki dietetyczne dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24 oraz produkty fitoterapeutyczne i homeopatyczne mają pierwszeństwo przed leczeniem syntetyzowanymi chemicznie alopacyjnymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi, w tym antybiotykami, pod warunkiem, że ich działanie terapeutyczne jest skuteczne dla danego gatunku zwierząt oraz schorzenia, w jakim mają być one zastosowane.

Ochrona zdrowia zwierząt

- jeżeli stosowanie leków roślinnych, homeopatycznych i innych jest nieodpowiednie, w razie konieczności, przy spełnieniu rygorystycznych warunków oraz na odpowiedzialność lekarza weterynarii można stosować syntetyzowane chemicznie alopacyjne weterynaryjne produkty lecznicze, w tym antybiotyki.
- w przypadku gdy zwierzę lub grupa zwierząt przechodzi więcej niż trzy kuracje syntetyzowanymi chemicznie alopacyjnymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi, w tym antybiotykami, w okresie 12 miesięcy lub więcej niż jedną kurację, jeżeli ich cykl produkcyjny jest krótszy niż rok, dane zwierzęta gospodarskie ani produkty z nich otrzymane nie są sprzedawane jako produkty ekologiczne, a zwierzęta gospodarskie przechodzą okresy konwersji.

Dokumentacja – ochrona zdrowia zwierząt

Podmioty zachowują dokumentację lub dokumentację potwierdzającą, uwzględniającę wszelkie zastosowane leczenie, a w szczególności identyfikację leczonych zwierząt, datę leczenia, diagnozę, dawkowanie oraz nazwę produktu leczniczego. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania produktów służących do czyszczenia i dezynfekcji, uwzględniającę datę lub daty zastosowania produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne oraz miejsce takiego stosowania.

Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

- izolacja, ogrzewanie i wentylacja budynków zapewniają utrzymanie obiegu powietrza, poziomu kurzu, temperatury, względnej wilgotności powietrza oraz stężenia gazów w granicach zapewniających dobrostan zwierząt. Budynek umożliwia wystarczającą naturalną wentylację i wystarczający dopływ naturalnego światła;
- pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich nie są obowiązkowe na terenach o odpowiednich warunkach klimatycznych umożliwiających utrzymywanie zwierząt na otwartej przestrzeni. W takich przypadkach zwierzęta muszą mieć zapewniony dostęp do schronień lub przestrzeni zacienionej, by móc schronić się przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi;

Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

- w pomieszczeniach podłoga powinna być gładka, ale nie śliska;
- co najmniej połowa minimalnej powierzchni pomieszczeń dla bydła powinna być powierzchnią o konstrukcji litej, tj. bez listew i krat;
- w pomieszczeniach powinno być wystarczająco dużo wygodnej, czystej i suchej powierzchni do leżenia lub wypoczynku o konstrukcji litej bez listew. Na powierzchni wypoczynkowej należy zapewnić obszerne, suche miejsce do leżenia wyłożone ściółką. Ściółka powinna składać się ze słomy lub innego odpowiedniego naturalnego materiału;

Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

- trzymanie cieląt w wieku powyżej tygodnia w indywidualnych boksach jest zabronione, chyba że w odniesieniu do pojedynczych zwierząt przez ograniczony okres oraz w takim zakresie, w jakim jest to konieczne ze względów weterynaryjnych;
- łączna obsada zwierząt nie powinna przekraczać limitu 170 kg azotu organicznego rocznie na hektar użytków rolnych
- utrzymywanie bydła na uwięzi i jego izolowanie jest zabronione, z wyjątkiem pojedynczych zwierząt przez ograniczony czas oraz w takim zakresie, w jakim jest to uzasadnione względami weterynaryjnymi. Izolowanie zwierząt może być dopuszczone przez ograniczony czas, jedynie gdy zagrożone jest bezpieczeństwo pracowników lub z uwagi na dobrostan zwierząt;

Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

- dopuszczone jest jednak trzymanie bydła na uwięzi w gospodarstwach posiadających maksymalnie 50 szt. zwierząt (z wyłączeniem młodych osobników), jeżeli nie ma możliwości podzielenia zwierząt na grupy odpowiednie do ich sposobu zachowania się, pod warunkiem że mają one dostęp do pastwisk w okresie wypasania i mają dostęp do wybiegów co najmniej dwa razy w tygodniu wtedy, gdy wypasanie nie jest możliwe;

Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

- usuwanie zawiązków rogów może być dozwolone jedynie po rozpatrzeniu poszczególnych przypadków, gdy poprawia ono zdrowie, dobrostan lub higienę zwierząt gospodarskich lub gdy zagrożone jest bezpieczeństwo pracowników. Właściwy organ dopuszcza stosowanie tych zabiegów wyłącznie w przypadku, gdy podmiot zgłosił i właściwie uzasadnił potrzebę ich przeprowadzenia oraz będą one wykonane przez wykwalifikowany personel;
- wszelkie cierpienie zwierząt należy ograniczyć do minimum poprzez zastosowanie odpowiedniego znieczulenia lub analgezji i zaangażowanie wykwalifikowanego personelu do przeprowadzania zabiegów, a także wykonywanie zabiegów w najbardziej odpowiednim wieku zwierzęcia;

Minimalne powierzchnie pomieszczeń i wybiegów dla bydła:

	Powierzchnia pomieszczeń (wewnętrzna netto dostępna dla zwierząt)		Powierzchnia przestrzeni otwartych (powierzchnia wybiegu, z wyłączeniem pastwisk)
	Minimalna masa żywej wagi (kg)	m ² /sztukę	m ² /sztukę
	do 100	1,5	1,1
	do 200	2,5	1,9
	do 350	4,0	3
	powyżej 350	5, minimum 1 m ² /100 kg	3,7, minimum 0,75 m ² /100 kg
Krowy mleczne		6	4,5
Buhaje hodowlane		10	30

Dokumentacja

Podmioty zachowują dokumentację lub dokumentację potwierdzającą, uwzględniającą wszelkie zastosowane działania szczególne oraz uzasadnienia dotyczące usuwania zawiązków rogów i przeprowadzania zabiegów.

W odniesieniu do zwierząt opuszczających gospodarstwo, w stosownych przypadkach, rejestruje się następujące dane: wiek, liczba zwierząt, masa zwierząt przeznaczonych do uboju, odpowiednia identyfikacja, data wyjazdu i miejsce przeznaczenia.

**Podmioty zachowują dokumentację prowadzonej
działalności ekologicznej
(Wymóg określony w art. 34 pkt 5 rozporządzenia (UE)
2018/848)**

Wymagana dokumentacja:

1. **Rejestr działań agrotechnicznych oraz zbiorów na działkach rolnych** (wymogi określone pkt. 1.9.3., 1.10.2., 1.12. w części II załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/848 oraz art. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2119);
2. **Rejestr magazynowy** (wymogi określone w załączniku III pkt. 7. rozporządzenia (UE) 2018/848);3;
3. **Rejestr sprzedaży** - dotyczy produkcji roślinnej i zwierzęcej;
4. **Rejestr działań transportowych** (wymagany dla transportu produktów nieopakowanych pomiędzy podmiotami podlegającymi systemowi kontroli ekologicznej) - wymogi określone w załączniku III pkt. 2. rozporządzenia (UE) 2018/848;
5. **Rejestr zakupu środków produkcji** – dotyczy zakupu środków ochrony roślin, nawozów, nasion, pasz i innych środków produkcji;

Wymagana dokumentacja dla produkcji zwierzęcej:

1. **Rejestr żywienia/pasz** (wymogi określone w części II pkt 1.4.1., 1.4.3. oraz 1.4.4. zał. II do rozporządzenia (UE) 2018/848);
2. **Rejestr wypasu** (wymogi określone w części II pkt 1.4.2. i 1.4.4. zał. II do rozporządzenia (UE) 2018/848);
3. **Rejestr czyszczenia i dezynfekcji** - (wymogi określone w części I pkt 1.11. zał. II i części II pkt. 1.5.1.6 i 1.5.1.7 zał. II do rozporządzenia (UE) 2018/848) - dotyczy budynków stosowanych w produkcji zwierzęcej, budynków i instalacji w produkcji roślinnej w tym używanych w gospodarstwie rolnym do przechowywania;
4. **Informacja o zastosowanym leczeniu zwierząt** - (wymogi określone w części II pkt. 1.5.2.7 zał. II do rozporządzenia (UE) 2018/848).

Dopłaty

- Gospodarowanie sposobem ekologicznym wiąże się z możliwością wnioskowania o płatność ekologiczną;
- Proponowane stawki płatności od 2023 roku są wyższe niż dotychczas;
- Dodatkowo przewidziana jest premia dla gospodarstw z produkcją zwierzęcą wynosząca 573 zł do każdego hektara UR.

Szacowane stawki płatności [zł/ha]

	w okresie konwersji	po okresie konwersji	w okresie konwersji z premią	z	po okresie konwersji z premią	z
Uprawy rolnicze	1 697	1 571	2 270		2 144	
Uprawy warzywne	3 021	2 391	3 594		2 964	
Uprawy zielarskie	1 856			2 429		
Uprawy paszowe na GO	1 638	1 504	2 211		2 077	
TUZ	1 043			1 616		
Podstawowe uprawy sadownicze	3 105	1 961	3 678		2 534	
Uprawy jagodowe	2 495	2 213	3 068		2 786	
Ekstensywne uprawy sadownicze	1 326			1 899		
Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi	1 640			2 213		
Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą	573			-		

Warunkiem otrzymania premii za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej jest posiadanie zwierząt w obsadzie 0,5-1,5 DJP na każdy hektar UR.

Dopłaty

Spełnienie wymogów produkcji ekologicznej w zakresie chowu bydła pozwoli producentom otrzymać dodatkowe płatności za Działanie 14 Dobrostan zwierząt, Pakiet 2. Dobrostan krów gdyż przepisy rolnictwa ekologicznego są bardziej rygorystyczne niż wymagania w ramach działania „Dobrostan zwierząt”.

Dziękuję za uwagę 😊